

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

07-03-257S

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**SYLLABUS
Educational Program**

Практикум з психології		Practicum in psychology
Шифр за ОП		Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: Bachelor`s (first)
Галузь знань Соціальні поведінкові науки	05	Field of knowledge Social behavioral sciences
Спеціальність Психологія	053	Speciality Psychology
Освітня програма: Психологія		Educational Program: Psychology

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Практикум з психології» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Психологія», спеціальності 053 «Психологія» НУВГП. 2024. 12 стор.

ОП на сайті університету: <https://ep3.nuwm.edu.ua/26893/>

Розробник силабусу: Антончук Т.П., старший викладач кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Силабус схвалений на засіданні кафедри суспільних дисциплін НУВГП
Протокол №9 від “22” лютого 2024 року

Завідувач кафедри:Олексін Ю.П. д.п.н, професор.

Керівник (гарант) ОП:Шпак С.Г. к.п.н., доцент кафедри суспільних дисциплін НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ
Протокол № 11 від “27” березня 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ.....Ковшун Н.Е. д.е.н., професор.
Попередня версія силабусу – публікується вперше.

© НУВГП, 2024

ПРОГРАМА ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЇ	
Навчальна дисципліна “Практикум з психології” сприяє формуванню в студентів теоретичних знань, практичних вмінь і навичок використання психологічних методик та тестів в діагностичній роботі практичного психолога. Це дозволить студентам в майбутній професійній діяльності ефективно здійснювати діагностичну роботу, узагальнювати матеріали проведеної діагностики та планувати наступні етапи роботи психолога. ...Дисципліна викладається для денної та заочної форми навчання за спеціальністю 053 “Психологія”.	
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Освітня програма	Психологія
Спеціальність	05 Соціальні та поведінкові науки
Рік навчання, семестр	2 рік 4 семестр
Кількість кредитів	6
Лекції:	0
Практичні/семінарські:	60 годин / 18 годин
Самостійна робота:	120 годин / 162 години
Курсова робота:	ні
Форма навчання	денна, заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА

Лектор	 <i>Антончук Тетяна Петрівна, старший викладач.</i>
Вікіситет	URL: https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php
ORCID	UR: https://t.p.antonchuk@nuwm.edu.ua
Як комунікувати	t.p.antonchuk@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ**Мета та завдання**

Мета дисципліни розширити знання студентів з психологічного інструментарію, методів діагностики в психології, побудови діагностичного процесу, проведення аналізу та інтерпретації психологічних тестів.
Завдання сприяти засвоєнню практичних вмінь використання психодіагностичного інструментарію, оформлення діагностичної документації психолога.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=2147>

Передумови вивчення

Передумовами вивчення навчальної дисципліна «Практикум з психології» є дисципліни: «Українська мова за професійним спрямуванням», «Математичні методи в психології», «Вступ до спеціальності», «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Безпека життєдіяльності та цивільний захист», «Основи демократії».

Компетентності

- ЗК 1. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
 ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
 ЗК 4. Здатність вчитися та оволодіти сучасними знаннями.
 ЗК 5. Здатність бути критичним і самокритичним.
 ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
 ЗК 7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
 ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії.
 ЗК 9. Здатність працювати в команді.

- СК 1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
 СК 3. Здатність розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
 СК 4. Здатність самостійно збирати і опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з психологічних джерел.
 СК 5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.
 СК 6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.
 СК 7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
 СК 8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
 СК 9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту.
 СК 10. Здатність дотримуватись норм професійної етики.
 СК 11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання (ПРН). Результати навчання (РН)*

- ПР 1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.
 ПР 2. Демонструвати розуміння закономірностей та особистісного розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.
 ПР 3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.
 ПР 5. Обирати валідний і надійний психологічний інструментарій психологічного дослідження та технології психологічної роботи.
 ПР 6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватись процедури дослідження.
 ПР 7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.
 ПР 8. Презентувати результати власних досліджень усно/письмово
 ПР 10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника.
 ПР 14. Демонструвати навички командної роботи у процесі вирішення фахових завдань.
 ПР 16. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога.

Структура та зміст освітнього компонента

Програма навчальної дисципліни

Теми практичних занять:

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Методики вивчення психічних процесів та станів

Тема 1. Методики вивчення відчуття та сприймання (4 години)
Методика дослідження м'язово-суглобових відчуттів (порогу розрізнення маси). Методика дослідження зорових відчуттів (нижнього порогу). Методика дослідження ілюзій сприймання. Методика дослідження сприймання часу. Методика дослідження пізнавального контролю під час сприймання.

Основні поняття теми: психологія, психологічні знання, ілюзії, психічні процеси, відчуття, сприймання, дослідження, методика, загальна психологія, методологія, прикладні галузі психології.

Тема 2. Методики вивчення пам'яті (4 години)
Методика «Оперативна пам'ять». Дослідження обсягу короткочасної пам'яті за методикою Джекобсона. Порівняльне дослідження переважаючого типу запам'ятовування.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, пам'ять.

Тема 3. Методики вивчення уявлення (4 години)
Оцінка яскравості-чіткості уявлень (за методом саморанжування). Дослідження ролі уявлення у вирішенні мисленнєвого завдання. Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, уявлення.

Тема 4. Методики вивчення мислення (4 години)
Визначення домінуючої півкулі за допомогою методики «ХудожникМислитель». Вивчення особливостей наочно-дійового мислення під час розв'язання завдань на складення фігур із сірників. Визначення індивідуальних особливостей мислення за допомогою методики «Розуміння прислів'їв». Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, мислення.

Тема 5. Методики вивчення уяви (4 години)
Дослідження творчої уяви. Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, уява.

Тема 6. Методики вивчення мовлення (4 години)
Дослідження темпу усної мовної діяльності. Дослідження оцінки якостей того, хто говорить за допомогою метода семантичного диференціала. Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, мова, мовлення.

Тема 7. Методики вивчення уваги (4 години)

Дослідження обсягу уваги. Дослідження вибірковості уваги. Дослідження концентрації уваги.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, увага.

Тема 8. Методики вивчення емоційно-вольових процесів (4 години)
Дослідження депресивних станів за допомогою методики В.А.Жмурова.
Дослідження емоційних станів за допомогою методики САН.
Дослідження наполегливості. Методика дослідження вольових якостей особистості.

Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, воля, вольові якості.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методики вивчення особистості

Тема 9. Методики вивчення самосвідомості (4 години)
Дослідження рівня домагань. Дослідження рівня самооцінки.
Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, самосвідомість.

Тема 10. Методики вивчення спрямованості особистості (6 години)
Дослідження спрямованості особистості за допомогою методики А.Басса. Дослідження егоцентричної спрямованості особистості.
Дослідження мотиваційної сфери за допомогою методики діагностики ступеня задоволеності основних потреб. Дослідження особистості на мотивацію до успіху. Діагностика ступеня готовності до ризику Шуберта.
Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, мотиви спрямованість особистості.

Тема 11. Методики вивчення здібностей (6 години)
Дослідження розумових здібностей за допомогою теста Равена.
Діагностика креативності за методикою Торенса. Дослідження комунікативних та організаторських схильностей на основі тесту-опитувальника КОС.
Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, здібності, задатки.

Тема 12. Методики вивчення темпераменту (6 години)
Дослідження властивостей темпераменту на основі тесту-опитувальнику В.М.Русалова. Визначення домінуючого інстинкту (В.Гарбузов).
Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, темперамент.

Тема 13. Методики вивчення характеру (6 години)

Дослідження егоцентризму. Дослідження вольової саморегуляції на основі тест-опитувальника А.В. Звєркова та Є.В. Ейдмана. Дослідження характерологічних тенденцій. Тест «Психогеометрична типологія». Основні поняття теми: методологія, метод, методика, принцип детермінізму, розвитку, єдності свідомості і діяльності, системності, психологічне дослідження, науковий метод, методологія, спостереження, експеримент, тест, характер.

Форми та методи навчання

При викладанні дисципліни використовуються традиційні та сучасні технології, зокрема: лекції (традиційні, лекції-візуалізації, лекції-конференції); практичні заняття (з використанням інноваційних технологій, проблемних ситуацій, семінарів); самостійна робота (написання рефератів, підготовка до контрольних заходів).

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедіа-, проєкційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Контроль знань здобувачів вищої освіти проводиться в усній, письмовій та в комп'ютерній формах і оцінюється в межах 100 балів (практична складова 60 балів, модульна складова 40 балів). Здобувач вищої освіти набирає бали за виконання певних видів робіт (виконання практичної, самостійної роботи, опитування за матеріалом, тощо) в межах тем навчальної дисципліни. Для отримання заліку здобувачу вищої освіти необхідно набрати не менше 60 балів, виконати практичні заняття та здати модульну складову у вигляді комп'ютерного тестування. Структуру та вміст контрольних питань та завдань визначає викладач керуючись діючих нормативних документів університету та інформує здобувачів вищої освіти.

Студенти можуть отримати додаткові бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу. Тему дослідницької роботи можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролів знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentrnezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenti>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна:

1. Варій М.Й. Загальна психологія: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 1007 с.
2. Волошина В.В, Долинська Л.В., Ставицька С.О. Загальна психологія: практикум: навч. посібник. Київ: Каравела, 2019. 280 с.
3. Зелінська Т.М., Михайлова І.М. Практикум із загальної психології: навч. Посібник. Київ: Каравела, 2020. 272 с.
4. Киричук О.В., Романець В.А., Татенко В.О. Основи психології: підручник, за заг. ред. О. В. Киричука, В. А. Роменця. Київ: Либідь, 2019. 632 с.
5. М'ясоїд П.А. Загальна психологія: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2020. 487 с.
6. Періг І.М. Практикум з психології: психодіагностичні методики для самопізнання. Тернопіль: СМП «Тайп», 2021. 116 с.
7. Портницька Н.Ф., Гречуха І.А., Литвинчук А.І. Практикум із загальної психології: робочий зошит: метод. рекомендації до лаб. занять з курсу «Практикум із загальної психології». Житомир: ЖДУ ім. І. Франка, 2020. 270 с.
8. Приходько Ю.О., Юрченко В.І. Психологічний словник-довідник: навч. Посібник. Київ: Каравела, 2019. 328 с.
9. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: підручник. Київ: Каравела, 2019. 464 с.
10. Цимбалюк І.М., Яницька О.Ю. Загальна психологія: модульно-рейтинговий курс для студентів вузів: навч. Посібник. Київ: Професіонал, 2020. 303 с.

Додаткова (допоміжна)

1. Пашукова Т.І., Допіра А.І., Дьяков Г.В. Практикум із загальної психології. Київ: Знання, 2019. 203 с.
2. Скрипченко О.В., Долинська Л.В., Огороднійчук З.В. Загальна психологія: хрестоматія : навч. Посібник. Київ: Каравела, 2018. 640 с. 5

Інформаційні ресурси в Інтернет

Інтернет-джерела

1. Національна бібліотека ім. В.І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua/>
2. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lib.rv.ua/>
3. Рівненська централізована бібліотечна система (м. Рівне, вул. Київська, 44) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cbs.rv.ua/>
4. Наукова бібліотека НУВГП (м. Рівне, вул. Олекси Новака, 75) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nuwm.edu.ua/naukova-biblioteka> http://nuwm.edu.ua/MySql/page_lib.php
5. Психологічний сайт. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://psy.piter.com/>

Поєднання навчання та досліджень

Студенти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей з тематики курсу.

В освітньому процесі використовуються наукові досягнення викладача курсу, механізми та процедури в освітньому процесі університету <https://nuwm.edu.ua/sp>.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

- аналітичне мислення та інноваційність;
- активне навчання та стратегії навчання;
- розв'язання складних проблем;
- критичне мислення та аналіз;
- креативність, оригінальність та ініціативність;
- лідерство та соціальний вплив;
- логічна аргументація, розв'язання проблем та формування ідей;
- аналітичні навички;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію.

Дедлайни та перескладання

Здобувачі вищої освіти на протязі семестру зобов'язані здавати практичні на інші види робіт за які на протязі семестру отримують бали які накопичуються. На останній парі викладач виставляє за сумою балів залік за навчальною дисципліною. У випадку не здачі хоча б одного елемента оцінювання при умові що студент має результуючу оцінку більше 60, то такий студент отримує залік. Perezдача модульних контролів відповідно до «Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти (семестровий поточний контроль) зі змінами та доповненнями» (ухвалено науково-методичною радою НУВГП протокол №1 від 19.02.2020)

http://ep3.nuwm.edu.ua/21123/1/sistema_ocn%D1%8Bvann%D0%B2_rezu%D0%B7%D0%B0%D1%85.pdf - не допускається. Відповідно здобувачі вищої освіти які не здавали модульні контролі мають права доздати їх (час здачі узгоджують з викладачем) до початку останнього заняття з навчальної дисципліни.

У випадку отримання не задовільної оцінки (не зарахування) за навчальну дисципліну повинен керуватися порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП (протокол вченої ради НУВГП № 6 від 22.06.2016) <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/> який розглядає процедуру повторного вивчення здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін (проходження повторного курсу навчання).

Неформальна та інформальна освіта (за потреби)

Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення <http://nuwm.edu.ua/sp/neformalna-osvita>.

Зокрема, студенти можуть самостійно на платформі AXDRAFT опанувати матеріал одного із завдань вагою 15 балів за посиланням business.axdraft.com

Також студенти можуть самостійно на платформах Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших опанувати матеріал для перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з очікуваними навчальними результатами даної дисципліни/освітньої програми та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися «Кодексу честі студентів» http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс_честі_студентів_зах.pdf. Перевірку навчальних завдань неупереджено здійснює викладач. Усі навчальні завдання повинні бути виконанні власноручно здобувачем вищої освіти, у разі виявлення однакових робіт, здобувач освіти не отримує бали і повинен виконати завдання повторно.

Під час контрольних заходів здобувачу вищої освіти забороняється використовувати додаткові джерела інформації, окрім тих, що дозволив викладач. У разі виявлення недозволених додаткові джерел інформації бали за контрольний захід здобувач освіти не отримує

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачами вищої освіти є обов'язковим. У випадку пропуску занять здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати (виконати практичну роботу, вивчити матеріали лекцій, тощо). Пропуск з поважної причини вважається тим, що відбувся внаслідок хвороби (довідка з лікарні), якщо здобувач вищої освіти є учасником мобільності, якщо здобувач освіти знаходиться на індивідуальному плані і виконує усі вимоги відповідно до положення «Положення про індивідуальний графік навчання студентів денної форми навчання Національного університету водного господарства та природокористування» [http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/1/Положення про інд. графік навчання студ. денної форми навчання НУВГП зах.pdf](http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/1/Положення_про_інд._графік_навчання_студ._денної_форми_навчання_НУВГП_зах.pdf) відвідування практичних робіт є обов'язковим.

Завдання для відпрацювання здобувач вищої освіти отримує безпосередньо у викладача, або надсилає запит на корпоративну пошту викладачу.

Усі матеріали відпрацювання здаються викладачеві особисто здобувачем вищої освіти в навчальну платформу Moodle.

Навчання здобувачів вищої освіти з особливими потребами регулюється: «Концепцією щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами (осіб з інвалідністю) у Національному університеті водного господарства та природокористування» [http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/1/Основна Концепція для навчання осіб з інвалідністю зах.pdf](http://ep3.nuwm.edu.ua/15913/1/Основна_Концепція_для_навчання_осіб_з_інвалідністю_зах.pdf).

Автор
Старший викладач СП

Тетяна АНТОНЧУК

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №768
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00